***C**: R. Bruil*
***T**: 0545-250 250*
***E**: info@gemeenteberkelland.nl*
Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	1438643
Onderwerp	:	Toezegging sociale veiligheid fietsers en weerbaarheid vrouwen
Verzonden	:	13 januari 2026

Geachte leden van de raad,

Op 9 september 2025 is tijdens de raadsvergadering de toezegging aan u gedaan om te onderzoeken hoe het in onze gemeente gesteld is met de sociale veiligheid van fietsers in het donker. Ook is er in dit kader toegezegd om in gesprek te gaan met de Fietsersbond. Daarnaast is er toegezegd te inventariseren wat gemeente doet aan het bevorderen van de weerbaarheid van jeugdigen en vrouwen. In deze brief informeren wij u hier over.

Beleidsplan Openbare Verlichting
Bij fietsveiligheid kun je onderscheid maken tussen sociale veiligheid en verkeersveiligheid. In het vastgestelde beleidsplan Openbare Verlichting 2025-2034 staat vermeld dat verlichting in het buitengebied in de basis dient ter oriëntatie. De verlichte plekken in het buitengebied dragen hiermee voornamelijk bij aan verkeersveiligheid. Verlichting met het doel om de sociale veiligheid te verhogen is vooral effectief als er ook anderen in de buurt zijn die kunnen zien als er iets gebeurt. Dat is doorgaans niet het geval in het buitengebied. Het plaatsen van verlichting in het buitengebied heeft daarnaast een aantal nadelen, namelijk: de overgang van licht naar donker, materiaal- en energieverbruik en verstoring van flora en fauna. We hebben ons in onze verkenning in dit geval beperkt tot een verkenning naar de sociale veiligheid.

Gesprek Fietsersbond
Op maandag 13 oktober jl. hebben we gesproken met de Fietsersbond. In dit gesprek werd duidelijk dat er geen goed onderzoek is gedaan naar het causale verband tussen verlichting (in het buitengebied) en sociale veiligheid. Daarnaast gaat het bij sociale veiligheid voornamelijk over een gevoel van onveiligheid. De Fietsersbond gaf aan er niet naar te streven om alle fietspaden te laten verlichten. Daarentegen geeft ze tips voor het fietsen in het donker, zoals samen fietsen, laten weten dat je onderweg bent, je route aanpassen en iemand handsfree aan de telefoon hebben tijdens het fietsen. De Fietsersbond wees ons ook op een onderzoek van Pointer. Pointer is het platform voor onderzoeksjournalistiek van KRO-NCRV op tv, radio en online. Pointer heeft een kaart gepubliceerd van Nederland waarop vrouwen kunnen aangeven welke plekken zij als onveilig ervaren. Deze kaart is te raadplegen op Waar voel jij je onveilig? Geef dit nu direct door aan jouw gemeente | Pointer | KRO-NCRV.

Verkenning
In onze verkenning hebben we onderzocht of in we in de laatste zes maanden zijn benaderd met meldingen van ervaren onveiligheid in relatie tot fietsen in het donker. We hebben hierbij zowel de meldingen die direct via de officiële kanalen van gemeente zijn binnengekomen als de meldingen die zijn gedaan via Pointer en dagblad Tubantia (zie verder) meegenomen.

We hebben daarbij speciale aandacht gehad voor veelgebruikte fietsroutes zoals de Beltrumseweg/Heelweg (Borculo/Beltrum), Wessel van Eylllaan (Borculo), de route naar sportpark Bijenkamp (Eibergen), Rekkenseweg (Eibergen/Rekken), Oude spoorbaan (Eibergen/Neede), Winterswijksweg (Eibergen), Oude spoorbaan (Neede richting Borculo), Koeweidendijk/Saalmerinkweg (Neede), Molenweg (Geesteren), Esweg/Geesterseweg (Geesteren/Gelselaar), Diepenheimseweg (Gelselaar) en de Hengeloseweg (Ruurlo). Het gaat hierbij om routes in het buitengebied. Binnen de kom zijn de fietsroutes verlicht. Onze bevindingen vindt u hieronder.

Meldingen bij de gemeente Berkelland
We hebben met de verschillende disciplines (verkeer, wegen, verlichting en BOA's) gezocht naar meldingen in de laatste zes maanden over sociale onveiligheid op fietsroutes. We hebben hierover geen meldingen binnen gekregen. Op 23 oktober zijn er een raadsvragen gesteld over de veiligheid in zijn algemeenheid op de Wessel van Eylllaan Borculo.

Meldingen politie
Uit onze navraag blijkt dat de politie afgelopen zes maanden geen meldingen heeft gekregen die gaan over sociale onveiligheid (op de fiets).

Meldingen bij dagblad Tubantia
Naar aanleiding van berichten in de media over sociale onveiligheid heeft dagblad Tubantia actief een oproep gedaan aan lezers om plekken waar zij zich sociaal onveilig voelen te melden. Op 27 november 2025 heeft Tubantia aan ons aangegeven dat zij meldingen binnen hebben gekregen van inwoners van Berkelland over onveilige plekken. De meldingen betroffen: De Oude Nettelhorsterweg, Ruurloseweg, Beltrumseweg, Herenlaan, Kerkloolaan en wandelpark De Maat. Meer informatie hebben wij niet gekregen. Het is ons daarom niet bekend wat deze meldingen exact inhouden. Er wordt globaal verwezen naar verkeers- en sociale veiligheid in combinatie met te weinig verlichting. De enige melding die gaat over een veelgebruikte fietsroute is die van de Herenlaan. De inhoud van de melding is niet bekend.

Meldingen bij Pointer
Tot slot hebben wij het online platform van Pointer geraadpleegd. Op dit platform zijn een vijftal meldingen gemaakt binnen de grenzen van Berkelland. Geen van deze meldingen hebben betrekking op onverlichte veelgebruikte fietsroutes. De meldingen bevatten weinig concrete informatie. Als je op dit platform kijkt naar het aantal meldingen in verhouding tot de rest van Nederland dan is het aantal meldingen in onze gemeente uiterst gering.

Gesprek Jongerenraad
Op 16 december jl. hebben we gesproken met de Jongerenraad. We hebben de presentatie besproken die gemaakt was naar aanleiding van de pizza-avond. We hebben verschillende situaties besproken met de Jongerenraad. Zowel waar het verkeersveiligheid als sociale veiligheid betrof. In het gesprek kwam naar voren dat de Jongerenraad vindt dat meer verlichting in het buitengebied bij kan dragen aan het gevoel dat je meer zicht hebt op de directe omgeving en daardoor meer regie ervaart over de eigen situatie. Aan de andere kant is volledige verlichting niet de oplossing. De Jongerenraad gaf aan dat voorlichting over wat te doen bij het ervaren van een onveilige situatie, zou kunnen helpen. De Jongerenraad heeft aangegeven hierin mee te willen denken.

Onze bevindingen
We hebben alle meldingen bekeken. Wij beseffen dat sociale onveiligheid bij fietsen in het donker een erg onaangenaam gevoel is en ook dat dit niet eenvoudig weg te nemen is. Toch zien wij meer verlichting aanbrengen op plekken waar geen toezicht is niet als een effectieve oplossing. Wij denken dat het effectiever is om gerichte tips te geven hoe om te gaan met fietsen in het donker. Wij hebben uit onze verkenning ook niet kunnen afleiden dat bepaalde plekken er uit springen qua onveiligheidsgevoel. Daarvoor is het aantal meldingen te gering en zeer divers. Er is daarom geen goed onderbouwde selectie te maken van plekken in het buitengebied waar sociale onveiligheid vaak naar voren komt. We begrijpen het gevoel van sociale onveiligheid.

We gaan met ons bekende melders altijd het gesprek aan. We kijken naar mogelijkheden om aan te sluiten bij eventuele acties (campagnes) van bijvoorbeeld de Fietsersbond. Wij zullen hier ook naar verwijzen.

Weerbaarheid jeugdigen/vrouwen
Tot slot geven we hieronder aan wat we doen aan het bevorderen van weerbaarheid van jeugdigen/vrouwen (in het kader van sociale veiligheid). Als gemeente versterken we samen met onze partners de weerbaarheid van jeugdigen. Via het Preventie Platform Jeugd (PPJ) bieden we trainingen zoals Rots & Water (8-12 jaar) en een weerbaarheidstraining voor tienermeiden (12-16 jaar). In samenwerking met o.a. de GGD en het jongerenwerk stellen we een menukaart collectieve preventie beschikbaar voor het onderwijs, waaruit scholen zelf kunnen kiezen. Binnen zowel basis- als voortgezet onderwijs spelen weerbaarheid en thema's als alcohol, drugs, social media, gezonde relaties en seksualiteit een centrale rol in de gastlessen. Tijdens de gastlessen over weerbaarheid kan het jongerenwerk en de GGD op onze aanvraag extra aandacht besteden aan (het gevoel van) veiligheid van jongeren in het donker.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. J. Jonker drs. J.H.A. van Oostrum

kopie aan:
-Archief